

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

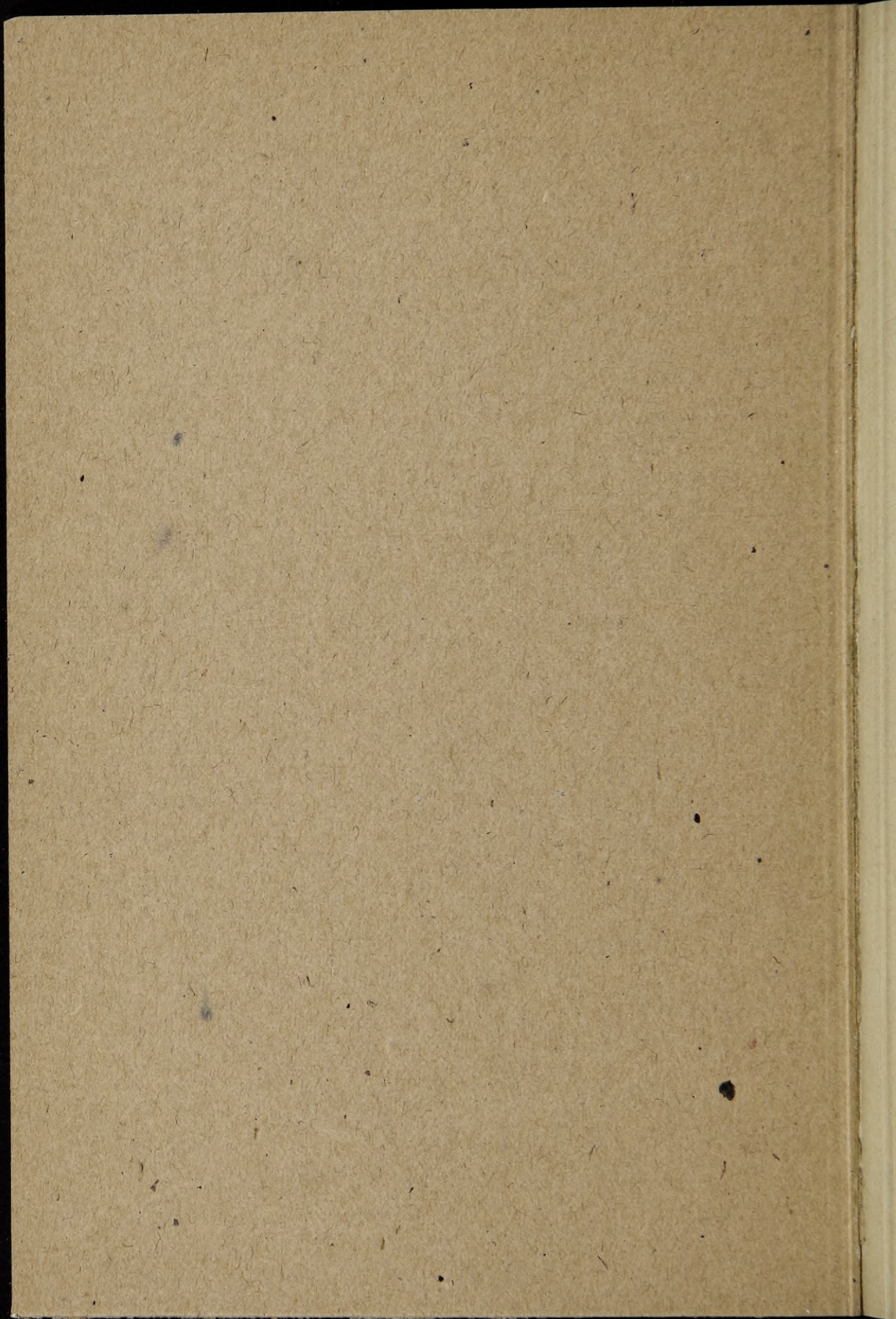

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

UNIVERSITETS
BIBLIOTEKET
LUND

John Tengberg

Några Dikter

STOCKHOLM
LOOSTRÖM & KOMP.
I DISTRIBUTION

Vitt.

S v.

NÅGRA DIKTER

AF

JOHN FENGBERG

STOCKHOLM
LOOSTRÖM & KOMP.
DISTRIBUTION

STOCKHOLM, GERNANDTS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1890.

Julmotiv.

Så tyst öfver Vårfruhem snö faller ner
och vida i nejden sig breder,
och folket deruppe i gammaldags by
till högtiden höfviskt sig reder.

Det stökas i stugor, det males på qvarn
till julbrödet, tack vare Herran,
det hamrar och slamrar från slägga och städ,
och bjällrorerna klinga i fjärran.

Och småttingar stoja, så rosig en flock,
och tumla i drifvan vid vägen,
och kälkarne flyga, ty backen är brant
som midt uti byn är belägen.

Men skymning och afton i hast falla på,
och ljus börja glindra i tjällen.
Då kommer med julen den signade frid,
och tornklockan ringer i qvällen.

Och qvarnhjulet stannar, och släggan blir tyst,
och far kommer hem ifrån skogen,
och snösparfven sjunger sin julsång igen
kring kärfven derute på logen.

Ja, då blir det jul både fjärran och när,
och jul öfver stigar och gården,
och jubel och fröjd omkring dukade bord,
och brasan, den flammar på härden.

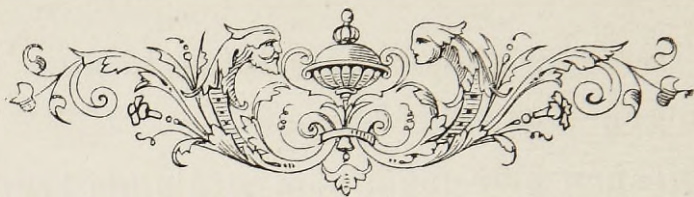
Och då delas gåfvor så rikliga kring,
att ingen i qvällen blir utan,
och granen står fager som strålande brud...
den skimrar så grann genom rutan.

Men snart in i stugorna somna de små,
och julljusen slockna omsider,
och flingorna dansa derute sin dans,
och fram emot midnatt det lider.

Då ligger den åldriga kyrkan så mörk
på kullen med gyllene skatten*
och täljer en saga så rosig och rik,
och julstjärnan brinner i natten.

* Vårfruhems kyrka, äfven kallad Våmbs, ligger på sydöstra sluttningen af Billingen, ej långt från Sköfde. Enligt gammal folktro finnes ett guldskrin förborgadt under kyrkvallen.

I Varnhems klosterkyrka.

Bäddad in i fager grönska,
uti solklar sommardag
ligger Varnhems klosterkyrka
som en smyckad sarkofag.

Svunna tiders stora minnen
flyga fram i tusental,
der i skyn den höjer spiran,
de la Gardies katedral.

Genom höga spetsbågfönster
flödar dagens solljus in,
och i hvälfda pelargångar
underlig man blir i sinn.

Stilla bjuder den till vördnad,
tempelrund i mossgrön skrud,
täljande om tid som flyktat
under klosterklockors ljud.

Och i gamla kungagrafvar
invid siradt altarbord
läser du i väggens runa
månget tankedigert ord.

Så i dagens ljusa timmar
åldrig tempelprakt sig ter,
när i tankar under hvalfven
stum du vandrar kring och ser.

Men, när midnattstund är inne,
tager sagan fast gestalt:
sjelf den gamle Bjälbo-jarlen
då är med och reder allt.

Då i månens bleka strimma
jäkta utan rast och ro
riddare i hjälm och pansar,
tärnor uti sidensko.

Sporrar klinga, harnesk skramla
— så i bygden folket tror —
och det suckar tungt i hvalfven
genom sekelgamla kor.

Kungar hålla nattligt rådslag
under larm och vapengny — —
men så bleknar nattens stjärna
sent omsider på sin sky.

Och när åter Walle härad
badar sig i solens ljus
sofva de i sina grafvar
stilla uti Herrans hus.

Stackars Vilhelmin'!

(Bild ur verkligheten.)

I sitt gamla ruckel än hon sitter
skild från gatulärm och fogelqwitter.
Folket säger med ett lustigt flin:
hon är kollrig . . . stackars Vilhelmin'!

Porten, den är stängd, och fäld gardinen,
liksom bodde döden i ruinen,
men derinne i den skumma vrå
är det ännu lif i ögon blå.

Men ett lif som gömmer sig i tårar:
sjelf hon vet, hon räknas ibland dårar
utaf alla. Ingen rätt förstår
hennes saga ifrån flydda år.

Också hon har varit röd om kinden,
också hennes lock flög fri för vinden,
äfven hon har varit ung och skön,
varm och brinnande som barnets bön.

Ack! Det var i lifvets morgontimma
hon med tjusning tyckte sig förnimma,
att beständigt blomklädd ängen står,
och på jorden det är evig vår.

Och hon lärde sig att älska lifvet,
älska *honom*, som blef löftet gifvet,
le åt allt som rörde sig omkring,
le, den gladaste i tärnors ring.

När hon så uti all kärleks lycka
skulle sig en dag med myrten smycka,
då begynte alla blommor dö —
runtt kring henne blef det is och snö.

Den, som bäst och redligast hon trodde,
han, som in i hennes hjärta bodde,
han till henne hviskade sitt: *glöm!*
och svann bort liksom en flyktig dröm.

Då det var som hjärtats strängar sprungo,
då det var som dödens klockor klungo,
det var då hon svigtade så matt,
och i hennes hjärna blef det natt.

Då hon började i rymden stirra,
liksom rädd att åter sig förirra.
Nu hvar qvällstund vid gitarrens ljud
sjunger hon om »riddarn och hans brud».

Sjunger länge så och gråter . . . gråter
öfver fröjd, som aldrig kommer åter.
Folket lyssnar utanför gardin:
hon är kollrig . . . stackars Vilhelmin'!

Den sista utvägen.

I dag är rutan isig
långt mera än förut
och kammarn kall och disig,
ty nu är veden slut.

I går, när kakan räcktes,
den sista som fans kvar,
små magra armar sträcktes —
nu mor ej mera har.

Nu hör hon barnen stamma
en hvar uti sin vrå:
ack, kära lilla mamma
jag fryser . . . fryser så!

Hon smeker dem med ömma
och kärleksfulla namn
och söker att dem gömma
och värma i sin famn.

Hon torkar bort från kinden
så mången brännhet tår,
när iskall nordanvinden
sin dans derute trår.

Nu måste bördan lättas.
Hon känner sig så arm.
Nu måste barnen mättas
och stugan eldas varm.

Nu hjälper henne ingen.
Hon ber en bön till Gud
och ser på gyllne ringen,
hon fick en gång som brud.

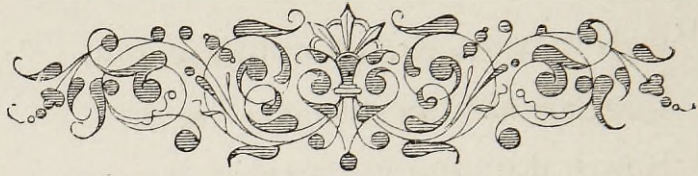
Den är hvad som står åter
af flydda, bättre da'r,
hon i sitt hjärta gråter
och den från fingret ta'r.

Än bar hon detta minne
så troget hvarje stund,
än syns *hans* namn derinne
uti dess gyllne rund.

Nu hör hon klagoropen,
nu hör hon stormens röst:
hon måste ut bland hopen
och sälja bort sin tröst.

Hon går, ja, som till döden,
och snön derute yr,
och knappa blifva bröden,
och veden, den blir dyr!

Under sillfisket.

Sjö går hög i mörka vågor
under disig vinternatt,
och derute ibland skären
rufvar fiskarn på sin skatt;

lägger sina nät i djupet,
der det hvita saltskum yr,
ler i mjugg, när varpet lyckas,
ler åt nattens äfventyr.

Och när åter dagen bräcker
gungar skutan tungt i land.
Snart det glänser utmed kajen
som utaf ett silfverband;

glänser af de rika skördar,
hafvet sina söner ger,
och i dimmig morgontimma
folk till hamnen skyndar ner.

Der gå börsens matadorer
ute på spekulation,
och der syns med bön i blicken
månget stackars fattighjon.

Skepparn står i stickad tröja
midt i båten som en kung,
och utöfver landgångsbrädan
bäres mången börda tung;

slumpas bort i hastigheten
för en fyrk som ringa är,
det blir lön för nattlig möda,
lön för stormiga besvär.

Och när skutan sist är länsad
gamle fiskarn längtar då
bort mot Pater-Noster-skären,
hem till mor och till de små.

En sommarbild.

Der kom en liten trasig unge,
så bar om fot, så brun i hy,
och sålde doftande linnéa,
hvar enda blomma skär och ny.

Hon hade plockat dem i skogen
vid strålande midsommartid
och ville nu en slant förtjena,
att göra mor der hemma blid.

Så ströfvade hon hela dagen
och räckte fram sin blomsterskörd
och hviskade: köp, snälle herre . . .
men sällan hennes röst blef hörd.

Att nu den dåligt gick, affären,
det var visst ej den lillas skull:
slikt hade folk ej råd att köpa,
när ängen stod af blommor full.

Och därför bar hon sorg i hjärtat
och tårar uti ögon blå.
När hon kom fattig hem på slantar,
hvad skulle mor väl säga då?

* * *

Der satt en dam i blommigt siden
i skuggigt hvalf utaf syren,
och dyster drömmande var blicken
i sommardager ljus och ren.

Hon egde börd och rikedomar,
hon lefde uti glans och prakt,
och lyckligare fans väl ingen
än hon uti den vida trakt.

Så troddes det — hon smålog stilla,
men suckade så tungt också —
o, kunde hon blott gråta . . . gråta,
nog skulle henne man förstå!

Hon hade sålt sitt skära väsen
ej längesen, när hon stod brud,
och kunde aldrig återköpa
sitt hela allt, sig sjelf — o Gud!

Då hör hon lätta steg på sanden
och liten blomsterflicka ser,
hon känner doften af linnéa
och hör den lilla: köp, jag ber!

Hvad sällsam glans i blick och tårar,
när silkesstickad börs hon ta'r
och byter ut mot blomsterskörden,
som flickan i sitt sköte bar.

Och sen hon log ett ängsligt löje.
Den lilla, hon flög bort på tå
med sommar innerst i sitt hjärta
och solljus uti ögon blå.

Tiggargossen.

Der står i slitna trasor höljd
en pilt vid närmsta knut,
han ber så mången ödmjuk bön
som mången gång förut.

I dag är handen mera stel
och kinden mera blek,
och gossen suckar tungt och djupt
bland hvita flingors lek.

Men hvarför går han inte hem?
hvi står han ständigt här?
Derhemma han i vägen är
och bara till besvär. —

Der finnes ej en kaka bröd,
men syskon har han sju.
I morgse fadern rusig röt:
gå ut och skaffa, du!

Och gossen gick med tunga fjät
att räcka ut sin hand
och bedja blygt: en liten slant! —
och snäsor få ibland.

Den sagan mycket gammal är,
men ändock lika sann,
och liten tiggargosse bäst
den sagan tälja kan.

Så står han der ännu i dag,
allt efter gammal sed,
och ser, hur folket ströfvar fram
i många, många led.

Han blickar mörk mot gatans sten,
när bortglömd han får stå,
men vankas någon gång en skärf,
han blickar *högre* då.

Högmessa.

Åter en vecka förgången
full utaf äflan och id,
åter det ringer i tornet,
ringer till helgedagsfrid.

Vida i frostiga nejder,
långt öfver kärr, öfver mo
flyger en klang utaf klockor
in i de idoges bo.

Vackert från blommiga fönster
glänser en snövit gardin,
och på sitt välburgna hemman
gamle-far sjelf gör sig fin.

Och kära mor ta'r af siden
stickade bindmössan på.
Nu börjar messan i rappet . . .
tiden är inne att gå.

Men uti armodets koja
ligger en stackare tård,
plågad kanhända af hunger,
mätt på en eländig verld.

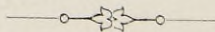
Då, när det ringer till messan
och han ser folket gå fram,
lyssnar han troget och torkar
gulnade rutornas dam.

Dit, till hans torftiga läger,
vägen är lång från Guds hus,
derför han endast kan höra
fjärran af orgel ett brus.

Dock, det är nog för den gamle,
texten han väl känner till,
sjunger sin psalm med de andra,
sjunger och lyssnar så still.

Och, när det slut är i kyrkan,
folket går hemåt i byn,
skymtar som vänliga skuggor
fram för den åldriges syn.

Åter en vecka förgången
full utaf äflan och id,
åter det ringer i tornet,
ringer till helgedagsfrid.

Vid midsommartid.

Skuggig ligger kyrkogården
under varm midsommarsol,
och der glänsa marmorvårdar
ibland tårpil och viol.

Barnen leka uti sanden,
gälla skratt och ystra språng,
bland de blomsterklädda grafvar,
lif och död på samma gång.

Djupt beslöjad in hon träder,
ljudlöst på den vigda mark,
går med krans af hvita rosor
till sin vrå i dödens park.

Ack, hon mins små runda armar,
klarögd blick och lockigt hår —
nu han sofver under kullen,
der det lilla korset står.

Han var hennes egen älskling,
hennes allt i vida verld,
och hon drömde stolta drömmar
vid den lilles hufvudgård.

Då var ungmor röd om kinden,
röd liksom en rosig mö,
då var allting sol och löjen —
nu är allting is och snö.

Stilla hon i tårar sjunker
på den gröna tufvan ner,
hör på afstånd barnens jubel,
hör . . . men vill ej höra mer.

Skuggig ligger kyrkogården
under varm midsommarsol,
och der glänsa marmorvårdar
ibland tårpil och viol.

Vårfruhem.

Det sabbat är i Vårfruhem,
och frid naturen andas,
och sommarsolen brinner varm,
och blomsterdofter blandas.

Det gamla templet är sig likt
se'n långa, långa tider,
och står der än på kullen qvar
till tröst i lifvets strider.

Om rappningen har fallit ner
och muren fått en remna,
det är hvad långt framfarna da'r
som minne velat lemna.

Derinne mången runa fins
och mången krans på muren,
och uti predikstolens karm
så mången bild är skuren.

Och koret i sin enkelhet,
dess altarrund är liten,
och silfverstickad altarduk
är utaf ålder sliten.

En sägen går i bygden rundt,
att, om man kyrkan rifver,
då svartnar rågen i sitt ax,
och nöden vida blifver.

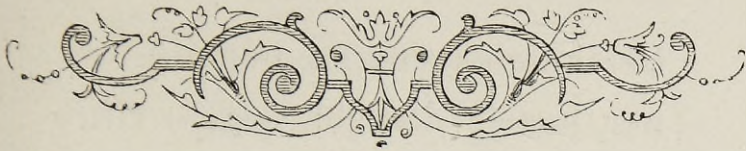

Och hvarje tufva frisk och grön
derutanför på kullen,
den vissnar bort och varder hö
och trampas ner i mullen.

Derför den gamla kyrkan står
ännu som fordomtida,
och tornet uti Vårfruhem
det syns kring nejden vida.

Det är i sommarns skönsta dag
som tempelklockan klingar,
och själen flyr i sol och sång
mot skyn på bönens vingar.

När arrendet är slut.

Vid sidan utaf vägen,
i tid så knapp och hård,
der ligger välbelägen
en liten pryddlig gård.

Uppå arrende tagen
den blef med bråk och prut,
men just i dag på dagen
är med arrendet slut.

Det kändes tungt i hågen,
när hvarje utskyld steg,
och det blef knapt om rågen
på frusen åkerteg.

Men dock . . . de flydda åren
för minnet kära stå,
och åter kommer våren
med sol och sippor små.

Nu gäller det att flytta
långt bort till annan ort
och göra samma nytta,
som här förut man gjort.

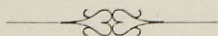
Nu gäller det att lemna
det hem, man älska lärt,
och sen med saknad nämna
dess namn, sen gammalt kärt.

Nyss inför auktionisten
allt under klubban gick,
och uppå förstugqvisten
stod mor med tårad blick.

Hon såg, hur allting ströddes
som agnarne för vind,
hur hemmets fröjd föröddes
likt ros på hennes kind.

Nu är auktionen slutad,
och stängd är stugans dörr,
och gubben far går lutad
och dyster mer än förr.

Nu gäller att ej drömma
om fröjd, som en gång flytt,
att gamla hemmet glömma
allt för ett bättre nytt.

Kungsfest i fattiggård.

(Vid konung Oscar II:s sextioårs-jubileum.)

I dag är det kungsfest i fattiggård,
der dukas med hvita dukar.
I dag är ej kakan så knapp och hård,
som eljes hon vara brukar.

På spishällen flammande björkeved,
och solljust och varmt derinne . . .
och gäster komma i bugande led
med jubel och fröjd i sinne.

Och välkommen hälsas i dag en hvar,
som in öfver tröskeln träder,
fast svårt, när man kanske blott trasor har,
att komma i högtidskläder.

Så tyst går en bönesuck laget kring:
Gud signe de rika håfvor! —
Och sedan vid borden man sluter ring
att njuta af festens gåfvor.

Till bords sitta gubbar, gamle och grå,
att välfyllda faten lätta,
och mor sysslar om sina kära små,
att hungriga magar mätta.

Herr pastorn talar och höjer sitt glas,
och folket lyssnar till orden.
I dag vankas vin på fattigkalas
till skål för kungen i nordnen.

I dag är det kungsfest i fattiggård,
der dukas med hvita dukar.

I dag är ej kakan så knapp och hård
som eljes hon vara brukar.

Den gamle orgeltramparen.

Hör fem och sjuti' år tillbaka,
då föddes gubben uti byn,
nu har han silfver på sin hjässa
och runor ristade i hyn.

Hans barndomshem var torparkoan,
hans skola, den var fält och äng,
der lekte han i sommardagar,
var tidigt uppe, sent i säng.

Som ung han längtade i sinnet
att brottas med den salta våg,
men hafvet gaf han snart på båten,
när tårad modersblick han såg.

Och länge han med skilda öden
gått vida uti bygden kring,
men fick så tjenst att trampa orgel
i sockenkyrkan på beting.

Der har han trampat långa tider,
städs lika trogen på sin plats,
der har han drömt i tunga timmar,
drömt om en skönare seglats.

Ja, der i sol som vinterkyla
han stått så tålig och så arm
och lyssnat till det helga ordet,
som alltid gjorde honom varm.

Och än i dag han sysslan sköter,
som nu är vorden dubbelt tung,
ty bättre han än någon känner,
att icke längre han är ung.

När nu hans orgeltoner brusa
och stiga bedjande mot skyn,
då längtar han till fagra nejder,
som länge hägrat för hans syn.

Snart är kanhända psalmen slutad
i hoppet, kärleken och tron,
och trött han slumrar in, den gamle,
och dör liksom en orgelton.

I villande skog.

Hon är sin pappas älskling,
sin mammas ögonsten,
så går hon ut i skogen,
och qvällen, den är sen.

Och Billingstrakt står fager
i ljuslett sommarnatt,
der mellan ljung och tufvor
hon stigen ej får fatt.

Så ströfvar hon der vida
och anar ej hvarthän,
men följes visst i spåren
af liten tomte vän.

Ty foten icke slinter,
fast väg ej banad är,
och handen tar ej miste
bland blommor och bland bär.

Snart midnattstund är inne,
när ibland djupa snår
långt bort i skogens gömma
den lilla går och går.

Men dock . . . nu kom en aning,
en tår i ögats vrå:
ack, kära lilla mamma,
hvi dröjer du väl så?

Hon knäpper sina händer
och ber sin egen bön,
och somnar sött bland ljungen
långt bort på tufva grön.

* * *

Men nattens stjärnor mattas
deruppe på sin sky,
och solen börjar brinna,
och dagen, den blir ny.

Än slumrar hon så stilla
och trygg i tufvans famn
och drömmer glada drömmar
och hviskar kära namn.

Då skallar genom skogen
ett ljudligt fröjderop,
och ifrån byn der kommer
af folk en skickad hop.

Och spørjer man den lilla,
hur det i natten var?
Hon ler och svarar näpet:
jag sofvit har hos far.

Djupt in i skogens gömma,
der slumrade hon nyss,
nu hör hon pappas joller
och känner mammas kyss.

En moders bön.

En dag försvunnen . . . natten stundar,
och stjärnor brinna i det blå,
och hän utöfver land och vatten
så många tysta tankar gå.

Då klappar varmt en moders hjärta,
hon beder för sin käre son,
som flög med vårsol bort mot vester .
och nu är långt, så långt ifrån.

Han var ju hennes egen gosse,
som en gång i sin famn hon bar,
hvem hade rätt att honom taga,
hvi fick hon ej ha honom kvar!

Hon mins så väl det kära hufvud,
hon mellan sina händer höll,
och huru i de bruna lockar
så mången tår af glädje föll.

Och såg hon in uti hans ögon,
då mötte hon en ängels blick,
och smekte hon hans runda haka,
en kyss hon af sin älskling fick.

Allt är förbi . . . den käre lille
var blifven man och måste ut,
men modershjärtat är detsamma,
på kärlek aldrig det tar slut.

Så många undangömda tårar,
så mången suck i ensamhet,
men ingen lyssnar uti natten
och ingen moderns tankar vet.

Hon ligger böjd med knäppta händer
i bönens frid så underskön
och beder: herre, *honom* skydda! —
och Herren hör en moders bön.

Efter sjutton år.

Som yngling gick han en gång till sjös
att söka lyckan på fjärran stränder,
och sen han päjlat de blåa djup
och mycket sett utaf folk och länder.

Han varit med mången bister stund
på vreda vågor i mörka timmar,
på färden bort till de sagoland,
der röda guldet i schakten glimmar.

Med Gud i hågen han seglat trygg,
som egen herre och man på skutan,
och längtat åter till hemmets strand
så mången qvällstund ner i kajutan.

Nu skall han nå sina drömmars mål,
det land, der en gång den stod, hans vagga,
nu gungar in mellan vesterskär
för friska vindar en blågul flagga.

Nu skall han trampa en älskad jord,
der hvarje torfva så väl han känner,
nu skall han glömma, att sjutton år
han varit borta från hem och vänner.

Och då, när en gång han återser
de nejder som honom fordom tjusat,
hur annorlunda det är mot förr! —
hur är ej hemmet, det gamla, grusadt!

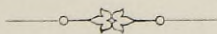
Den lilla stugan med täppa till
gått under klubban i hårda tider,
och gamle far bort på kyrkogård
sig lagt till ro efter tunga strider.

Hvar är den moder, som han höll kär,
de gråa lockar, han kysst i drömmen?
Hvar är den syster, som tåligt satt
till sena natten med flit vid sömnen?

Och hvart ha vännerna tagit väg,
som lekt med honom vid herrgårdsgrinden,
och hvar är skogvaktarns lilla tös
med klarblå ögon och ros på kinden?

Så spørjer han, där han vandrar fram,
så tung och drömmande i sitt sinne,
på välkänd stig, der hvar liten vrå
tyst manar fram något barndomsminne.

Nu allt är vordet ett minne blott,
och ingen svarar uppå hans frågor —
nu glänser det i hans öga vått,
liksom ett stänk ifrån saltsjövågor.

När pastorn flyttar.

Den gamle pastorn
med gråa hår,
som troget tjenat
i många år,
skall nu i messan
för ortens folk
för sista gången
bli ordets tolk.

Den lilla kyrkan
till afskedsfest
är vackert sirad
för hedersgäst,
och folket samlas
kring lammets tron,
der rike mötas
med fattighjon.

Främst sitter grefven,
hans höga nåd,
och omkring honom
syns kyrkans råd,
och alla blicka
med väntan stor
bort emot dörren
vid kyrkans kor.

Snart ut han träder,
som han är van,
den lille mannen
i black kaftan;
han nickar vänligt
åt hög och låg,
men är så underlig
i sin håg.

Om flydda tider
i lust och nöd
han börjar tala
med dämpad glöd,
och gamla minnen
han letar fram,
som legat gömda
i år och dam.

Han mins i sommar
och solskensdag,
då klockor ringde
vid lärkeslag,
då hela nejden,
så blommigt skön,
i sabbatsfriden
låg sänkt i bön.

Han mins, när tidigt
i morgonväkt,
då nattens stjärna
i skyn var släckt
och juleljusen
man tände på,
hur folket kom för
att lyssna då.

I troget minne
den nejd han bär,
der hvarje tufva
är honom kär,
och mycket mer vill
han säga än,
men rösten darrar . . .
sist tystnar den.

Som goder herde
i Herrans hus
han står der tårögd
i solens ljus,
och orgeln tonar,
och själ vid själ
då smälter samman
i ett: farväl!

Åter fri!

Hörst skulle inom lås och bom han sitta
i tvenne år, och sedan var han fri,
så stod det skrifvet uti kungabrefvet,
när syndar'n bönföll att få amnesti.

Visst egde han ett hem och hjärtevänner,
men dem han vågade ej tänka på,
han skulle glömma allt . . . och kanske
glömmas
af henne, han höll kär, och deras små.

Så in han trädde i den dystra cellen,
der hemska spöken ständigt stå på lur,
det kändes, som hans hjärta skulle brista,
när blicken föll på fuktad kalkstensmur.

Der satt han gömd och glömd af hela världen
och närde sig med hvad hans fångkost bjöd,
och mången gång, när det blef skumt i qvällen,
med bittra tårar vattnades hans bröd.

Så har han räknat många tunga timmar,
är vorden grå och känner sig så svag,
men nu är äntligen hans brott försonadt,
och inne är hans återlösnings dag.

I arla morgon genom gallerfönstret
der lyser sommarsolen in så skön
och manar honom ut till ljus och frihet,
och fången brinner i en tacksam bön.

Han lyssnar nu . . . det gamla låset rasslar,
och rostig rigel springer från deri,
hans hjärta klappar . . . som ett barn han
gråter:

i dag, i dag så är han åter *fri!*

Och porten öppnas, och derute vänta
hans kära små, hans eget hjärteviv;
han sluter dem i famn och ler i tårar
och skyndar ut . . . ut till ett bättre lif!

När ett fattighjon dör.

I unket kyffe uppå fattighuset,
der ligger gubben hopkrympt i sin vrå,
och dämpadt faller genom gröna rutor
Guds klara solljus ifrån himmel blå.

Af plågor är han bunden vid sitt läger,
så har han legat fyra långa år
och tåligt lärt sig lida och försaka
och gömma under smärtan mången tår.

Han eger ingen vän i vida världen,
för alla är han endast till besvär,
och fattigfogden jämrar sig beständigt:
»om socknen ändå vore qvitt den der!»

Så låter det . . . den gamle känner visan,
har hört med eget öra den en gång,
och nattens timmar blefvo evigheter,
och dagen, den blef honom dubbelt lång.

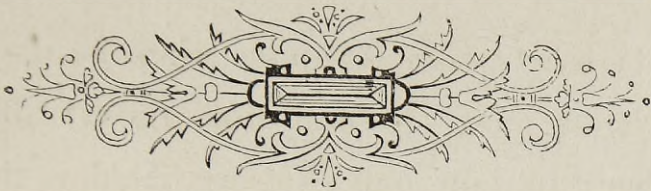
Visst skönjer han som i ett dimmigt fjärran
en lycklig tid, som flyktat längesen,
men ännu mera bittert då det kännes
att sola sig uti dess återsken.

Dock . . . ändtligen tycks stunden vara inne,
som lisa skänka skall åt kropp och själ,
han känner, hur det kyler öfver hjässan,
och tackar himlen, som vill honom väl.

Och darrande han knäpper sina händer
och lyssnar än, om han hör hjärtat slå,
han ber sin bön och längtar till den moder,
som en gång lärde honom bedja så.

Han slumrar in, och grånadt hufvud sjunker
än djupare i fuktig bädd af strå —
för lite hvar det blir en dubbel lättnad;
snart skräpar han ej mera i sin vrå!

Den gamla boken.

Jag har en gammal psalmbok,
som står på hyllans kant,
den bunden är i läder
och synes rätt bastant.

Dess perm är något sliten
och stilen ganska svår,
men, må man så besinna,
den är ej tryckt i år.

Den gömmer kära minnen
ifrån min barndomsdär
och flyttar mig allt närmre
till både mor och far.

På allra första sidan
står slägt som gått sin kos,
och här och der bland bladen
der fins en pressad ros.

Ack, huru väl jag minnes,
när far tog brillor på
och sjöng en liten psalmvers
för mor och för oss små.

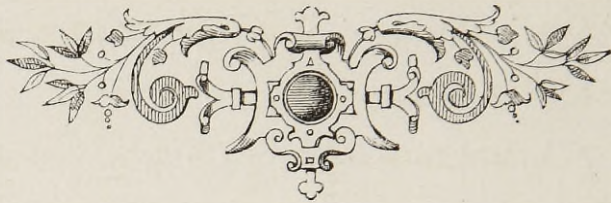
Då var det sol i stugan
och sol derutanför,
och än jag lika tydligt
den kära stämman hör.

Visst hände, att på rösten
han darrade ibland
och sökte smyga undan
en tår med skrumpen hand.

Då slog jag mina armar
omkring den gamles hals,
han log och sade: gosse,
jag gråter inte alls! . . .

Nu må väl ingen undra,
att boken är mig kär,
fast permen blifvit sliten
och stilen gammal är.

När far kommer hem från fält- manövern.

I dag är glädje i det lilla torpet,
som ligger der så täckt vid skogens bryn,
ty nu så är den slutad, fältmanövern,
och folket kommer åter hem till byn.

I fönstret glänsa snöhvita gardiner,
och spisen blifvit limmad uppå nytt,
sjelf trippar mor beställsam kring derinne
och tackar Herren för den tid som flytt.

Och barnen stojande i solljus leka
i blommig trädgårdstäppa utanför,
då långt i fjärran under klarblå himmel
ett hvirflande af trummorna man hör.

Nu blir det jubel rundt i vida bygden,
från gård och stugor skyndar lite hvar,
och barnen klappa i små hvita händer
och ropa gladeligt: »nu kommer far!»

Snart in igenom trädgårdsgrind han träder,
så varm och svettig ifrån topp till tå,
och dammig är den gamla vapenrocken
så knappt man ser, att den är gul och blå.

Glad trycker han sin hustru till sitt hjärta
och lyfter småttingarne upp i famn:
»nå, Gudskelof, nu är man ändå hemma,
och allt har lyckligt gått i himlens namn!»

Och så förtäljer han för sina kära
hur det går till, när man är med i fält,
hur man får lära sig manöverera,
och hur det känns att sofva uti tält.

Så segerstolt hvar hjeltedat han prisar,
som gjordes just utaf *hans* kompani,
sjelf generalen hade ropat: »bravo!»
när truppen defilerade förbi.

Ja, så berättar han till sent i qvällen,
och troget lyssna mor och hennes små,
och sist, när sommarsolen blodröd sjunker,
se, hur det glänser i hans ögon då!

Den gamla hushållerskan.

Ej en mask vill gumman väl förtreta,
der hon sitter bortglömd i sin vrå,
men tro ej, att gamla mamsell Greta
jemt och ständigt blott har suttit så.

För en treti' år så der tillbaka
skulle man den lilla myran sett:
hvarje hvila kunde hon försaka
för det värf, vår Herre henne gett.

I sin väfstol satt hon hela dagen,
då ej annat uti görning var,
och för pigorna hon läste lagen,
när för litet fans i skåpet qvar.

Banna kunde hon, men ock förlåta,
blott hon väl fått satt sig i respekt,
för en vidbränd stek hon kunde gråta,
samma om en tallrikskant blef knäckt.

Huset skötte hon med kraft och heder,
som hon från sin barndom blifvit van
och hon lärde barnen goda seder,
och fick pris af fruarna i sta'n.

Men der skulle andra tider stunda,
då af allt ett minne blott fans qvar,
då hon såg, att allt blef annorlunda,
än det förr en gång i tiden var.

Gamla mamsell Greta mer ej råder,
der som fordom hon gaf skick och ton.
Nu hon lefver uppå gunst och nåder,
är så godt som öfverflödsperson.

Unga frun alltjemt med ettrig skärpa
snäser gumman för de råd hon ger.
»Nu vill ägget lära hönan värpa»,
tänker gamla Greta då och ler.

Grafölet.

Hader Sven har gått till sina fäder,
sen han tjent i fem och sexti' år
glad och lefnadsfrisk i alla väder,
och i dag i byn hans graföl står.

Hela socknen bjuden är till festen,
sjelf hon lofvat komma, hennes nåd,
fröknarna från sta'n och gamle presten
och de män i vördigt sockenråd.

Alla samlas uti sorgehuset,
der hon gråtmild niger, kära mor,
presten knappast lukta törs på snuset
för att sorgen är så gruffligt stor.

Gubbar sitta der i långa rader
tummande i andakt sina skägg,
vänta att få dra en liten spader
i all oskuld mellan skål och vägg.

Brickor bjudas kring och glasen skramla,
presten talar under klagolåt,
gummor snyftande i fickan famla
efter näsduken emellanåt.

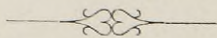
Och när presten ändtligt hunnit sluta,
då bärs kistan bort och gräfves ner,
se'n ska gubbarne tillbaks och »tuta»,
för der vankas mycket, mycket mer.

Fyllda glas och rågade karotter,
skinka, risgrynskaka och klenät,
äpplemunkar, sylt och andra »godter»,
för, bevars väl, man har råd till det.

Annat får om fader Sven ej sägas
än att han med heder kom i jord,
derför måste gästerna förplägas,
glädjen stå i tak kring dukadt bord.

Kära mor så i den dödes ställe
gubbarne ett julerus består.
»Trumf i hjärter!» mäler klockarns Pelle,
der som fader Sven nyss stod på bår.

Tappert pokulerar man i qvällen
— skuggor falla öfver kyrkogård —
fader Sven får glädja sig åt smällen,
der han hvilar under enkel vård.

Ångerköpt.

I bondehem på landet född
han döptes utaf presten,
fick heta Jöns som gubben far,
var söt som barn för resten.

När pysen gallskek, visste mor
platt ej hur väl hon ville,
och far, han sa' med vigtig min:
den pojken är ett snille!

Och Jöns blef fet och Jöns blef stor
och lärde sig att läsa,
men ut till åker och till äng
dit vändes ej hans näsa.

Bevars väl, gossen var för fin
att ilskne drängar tukta,
att kor och kalfvar fostra upp
och bara lad'gård lukta.

Nej, här fins pengar, tänkte far,
så är det inte värre,
nog ska' min Jöns med tiden bli
en riktigt finfin herre.

(Här nämnes inom parentes,
att Anders, den krabaten,
en son till grannen strax bredvid,
nyss tagit kandidaten.)

Nå, Jöns kom upp till Fyriså
och pluggade af katten,
sprang gatlopp efter pappas »rek»,
drack punsch och sodavatten.

Men gubben far, han hade nog
på snillet tagit miste,
ty i tentamen sällan Jöns
det rätta svaret visste.

Så gingo åtta runda år
— de höllo gamla märken —
af gunst och nåd herr Jöns kom in
som »extra» uti verken.

Der går han karg och skinntorr än
liksom en gammal nucka,
och öfver trög befordran jemt
så ängsligt han hörs sucka.

Han blir af ilska gul och grön,
hvar gång som hoppet sviker,
och småsvär öfver Cicero
och öfriga klassiker.

Nyss gjorde han en ful grimas
och sade: vid den onde,
jag var ändå ett ärkenöt,
som ej blef ärlig bonde!

En gammal historia.

Hörr satt han derinne och smorde
sitt krås med den läckraste spis
och vinkar åt kyparne gjorde
och lärde dem vara precis.

Då skrek han på ostron och hummer,
och sedan kom kaffe med munk,
och dåsig han föll i en slummer
emellan hvar läskande klunk.

Då egde han vänner i massa
och hjärtevarm smått han for vill,
ty såg han ibland i sin kassa
han tänkte: nog räcker den till!

När dörren vid midnatt man stängde,
han lustigt på gatan kom ut,
och då ibland kjolar som svängde
han fastnade lätt i en klut.

Så der gick det till i de dagar,
då plånboken ännu var full,
då nöden ej stiftade lagar,
då karl'n var vid lynne och hull.

* * *

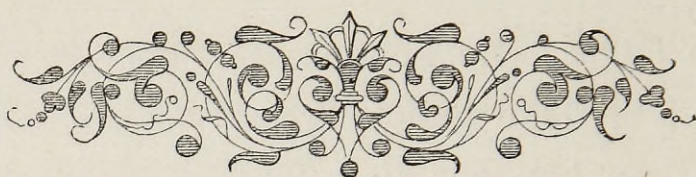
Nu står han derutanför rutan
och ser öfver blomsterbarrier
och tänker, ett öre förutan:
är någon af vännerna här?

De ångor, som komma från köket,
tänk hvilken gudomlig parfym,
när nu han gör sista försöket
rätt modig i sliten kostym.

Så girigt kring dukade borden
den flyger hans ängsliga blick:
hur lycklig var mången på jorden,
som kom och som åt och som gick!

Sist dryper han af inåt gränder,
en skugga det närmaste lik,
och klappar i stelfrusna händer
på vexlande minnen så rik.

Auktion.

Den gamle Sven Anders han egde,
ett hemman så välskött i byn,
det hade han ärft efter fadern,
när denne en gång gick mot skyn.

Och länge Sven Anders med heder
skött torfvan, som gaf honom bröd,
och var för de kära i hemmet
ett godt och ett faderligt stöd.

Ej fans väl i vidaste världen
en vrå mera lycklig än hans,
än stugan, som låg der vid vägen,
jemt prisad för ordning och ans.

Så var det, tills narrad af vänner
Sven Anders sin borgen skref på,
men då kommo tråkiga tider —
i dag skall konkursauktion stå.

Sitt verk börjar auktionisten,
som allting förstår bjuda ut,
som med några slag af sin klubba
på glädjen i hast gör ett slut.

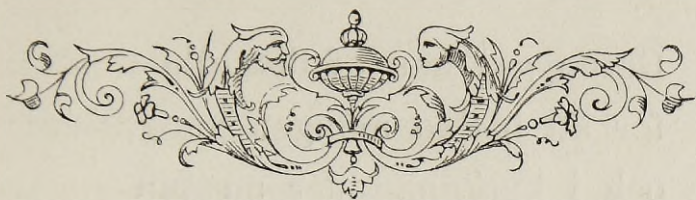
Han säljer allt hvad som kan säljas
till folk, under skämt, under glam,
och mor står på trappan ocb gråter,
när hästen af far ledes fram.

Hon lyssnar med smärta till buden,
som hopen i köplystnad ger,
hon ser, hur det älskade hemmet
blir sköfladt allt mer och allt mer.

Hon känner, att lyckan förintas,
att hoppet vill svika, och då . . .
då smyger hon bort sina tårar
och kysser så varmt sina små.

Men auktionisten med klubban
hörs än i sin vanliga ton —
så hamras ett hjärta och blöder
på exekutiv auktion.

Gamle skolmästarn.

Gubben, vida känd i orten,
längesedan borta är,
men uti ett tacksamt minne
jag den gamle vännen bär.

Sliten var den bruna rocken,
messingsbrillor bar han på,
och ur väldig näfverdosa
snusade han då och då.

Räknekonsten han oss lärde
så med allvar som med skämt:
»gossar, minnens, siffror tala,
två och två gör fyra jemt».

Gerna gaf han af det lilla
för att hjälpa mången gång,
och i kyrkan under messan
gubben sjöng sin kära sång.

Hjärtevarm och outtröttlig,
fick han hela socknens pris,
och vi tyckte allesamman,
att som han var ingen vis.

Så gick in den stora dagen,
det var sol och ingen tår,
då den gamle barnavännen
fyllde sina åtti' år.

Skolan var så festligt pyntad:
eklöfskransar rundtomkring,
och i blåklint åttitalet
skimrade i blomsterring.

Alla, både små och stora,
skulle trycka gubbens hand,
och i stilla sommarqvällen
månget hjärta stod i brand.

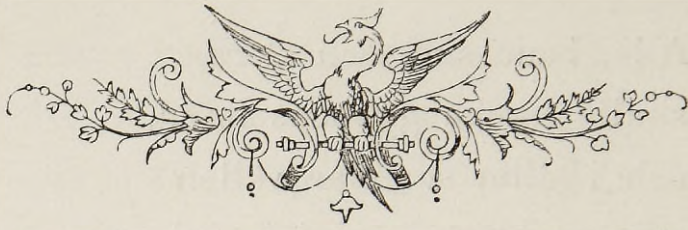
Prosten talade till honom:
»du är heder för din ort,
fast du i det lilla verkat,
månget storverk du dock gjort.

»Derför — slöt herr prosten talet —
får du ock en gång din lön
efter lifvets tunga möda,
i en dager mera skön.»

Tårar skymde gubbens ögon
och i glädje mild han log.
Allt så djupt den gamle rörde —
ack, den lönen, den var nog!

Lifvets signaler.

När den lille födes till världen,
intet under att då han är skral,
han ger hals och han skriker på färden,
det är lifvets första signal.

Han blir stor, och i ungdomsrasen
får han bröder vid bräddfull pokal,
och han skrattar så godt åt kalaset,
det är skämtets glada signal.

Men så kommer fager en tärna,
och han glömmer båd' skålar och tal
för en kyss — ack, den får han så gerna —
det är kärleks ljufva signal.

I hans timglas faller det kornet,
som skall skilja på kärna och skal,
och när klockorna ringa i tornet,
är det dödens tunga signal.

De fyra blomstren.

Den lilla väckes opp,
en rosenknopp.

I jungfrulig habit:
en lilja hvit.

Hon står som fager brud
i myrtenskrud.

När slut är rosig dans:
cypressens krans!

Blomsterfröjd.

I barndomens dagar, när vårsol rann opp,
då flög jag så munter ur sängen,
och väl i det fria med lustiga hopp
jag gladdes åt *sippor på ängen.*

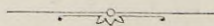
Jag växte, blef man och den kärliga glöd
— lik flöjeln som dansar för vinden —
jag skänkte hvar flicka så fager och röd,
jag gladdes åt *rosor på kinden.*

Fast vintern är kommen och sorgsen jag vet,
att jag är en vedpinne utan,
som alltid det anstår en gammal poet,
jag glädes åt *blommor på rutan.*

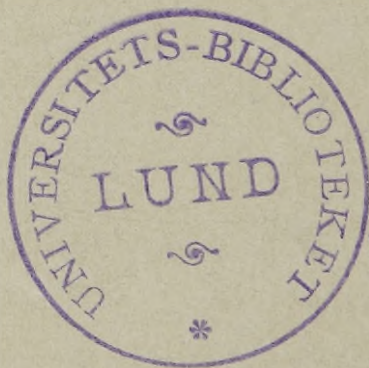
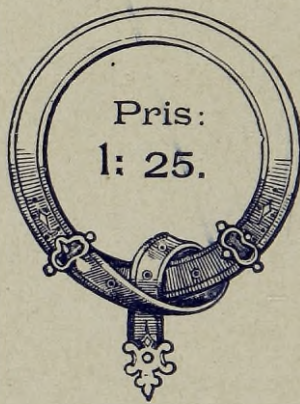

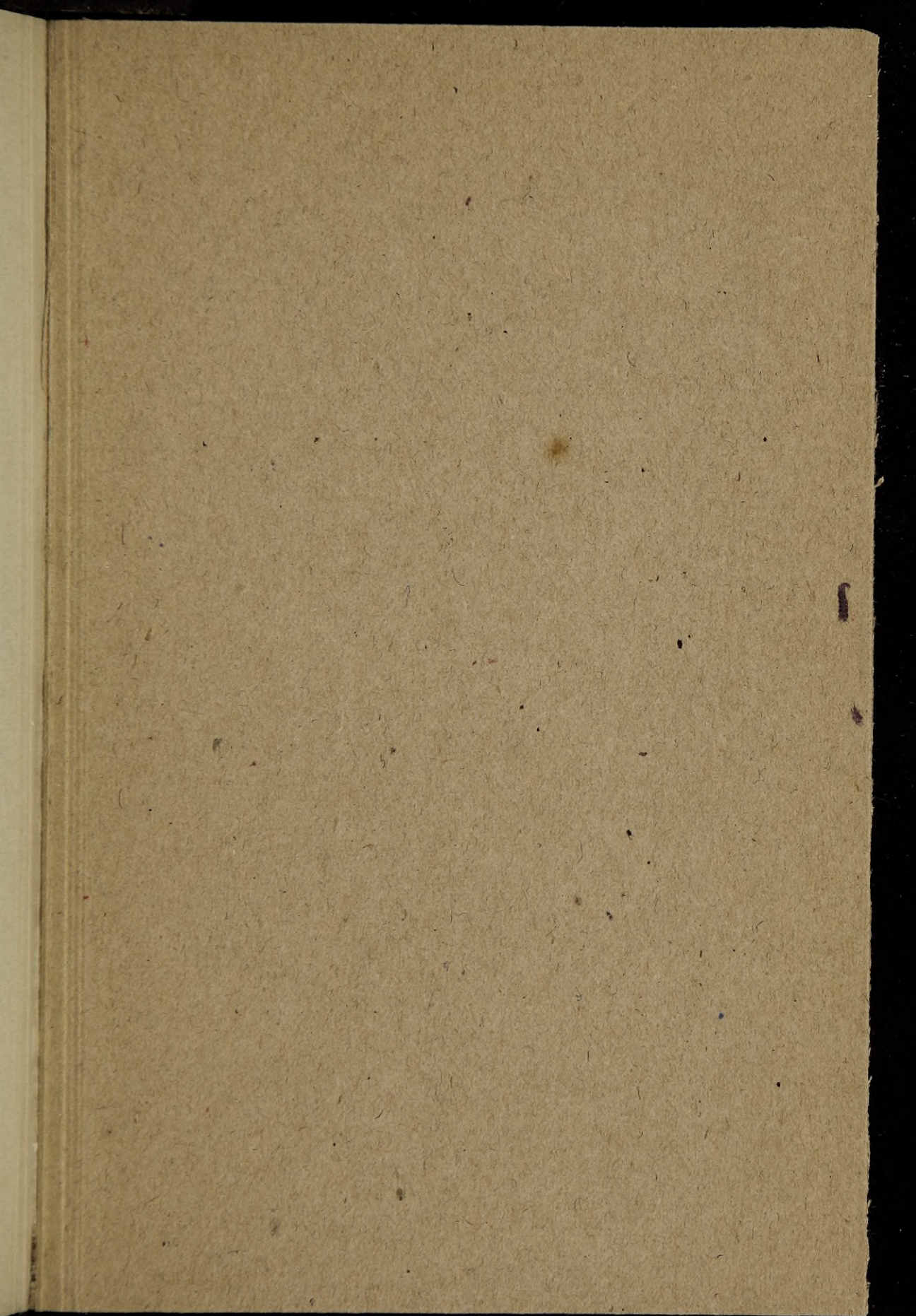
INNEHÅLL.

Julmotiv	1
I Varnhems klosterkyrka	4
Stackars Vilhelmin'!	8
Den sista utvägen	12
Under sillfisket	16
En sommarbild	19
Tiggargossen.....	23
Högmessa	26
Vid midsommartid	29
Vårfruhem	32
När arrendet är slut	35
Kungsfest i fattiggård	38
Den gamle orgeltramparen	41
I villande skog	44
En moders bön	48
Efter sjutton år	51
När pastorn flyttar	54
Åter fri.....	59
När ett fattighjon dör	62
Den gamla boken	65
När far kommer hem från fältmanövern	68
Den gamla hushållerskan	71
Grafölet.....	74
Ångerköpt.....	77
En gammal historia	81
Auktion.....	84
Gamle skolmästarn	87
Lifvets signaler	90
De fyra blomstren	92
Blomsterfröjd	93

1
4
8
2
6
9
3
5
9
2
5
3
1
4
3

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

400875307